

Nr 301.

Av fru **Rönn-Christiansson m. fl.**, om viss ändring i förordningen om blindhetsersättning.

Enligt förordningen om blindhetsersättning utgår till den som saknar synförmåga eller vars synförmåga, sedan ljusbrytningsfel rättats, är så nedsatt att han saknar ledsyn, blindhetsersättning med ett belopp av femhundra kronor för år räknat.

Denna förordnings förtjänst ligger kanske främst däri att den givits karaktären av lytesersättning och att behovsprövning därigenom praktiskt taget bortfallit. Däremot är ersättningen alldeles för låg med hänsyn till de blindas synnerligen små möjligheter att förbättra sin försörjning genom eget arbete. Redan då förslag till förordning om blindhetsersättning framlades framförde också de blindas organisationer sitt beklagande häröver under framhållande av att det föreslagna beloppet på de flesta orter understeg existensminimum.

Den inträdda dyrtiden har också föranlett en försämring i de blindas läge. Visserligen utgår för närvarande dyrtidstillägg på blindhetsersättningen med 41 $\frac{1}{3}$ %. Denna dyrtidskompensation understiger emellertid avsevärt den levnadskostnadsfördyring som inträtt sedan blindhetsersättningen fastställdes år 1934. De dyrtidstillägg som nu lämnas anses endast motsvara levnadskostnadernas stegring sedan krigsutbrottet. Man kan därför med fullt fog säga, att köpkraften på den redan från början låga blindhetsersättningen avsevärt försvagats.

Blindhetsersättningen utgår med ett sammanlagt belopp av 59 kronor per månad. Det är uppenbart, att denna summa, särskilt för de dyrare orterna, måste betecknas som synnerligen låg. Härtill kommer visserligen vad de blinda i förekommande fall kunna förtjäna genom eget arbete. Men det bör beaktas, att de blindas förtjänstmöjligheter äro oerhört begränsade. De äro endast hänvisade till vissa slag av hantverksmässiga arbeten. Redan nu är konkurrensen stor på de områden, där de blinda ha möjlighet att verka, och ännu mera torde detta bli fallet sedan kriget avslutats.

Vi anse därför en höjning av blindhetsersättningen vara väl motiverad.

Men även i andra avseenden är det befogat att underlätta de blindas utkomst. Enligt nu gällande bestämmelser äro de, som enligt föreskrifterna om blindundervisning äro skolpliktiga samt de som blivit blinda efter fyllda 60 år, undantagna från förordningen om blindhetsersättning. Vad de förstnämnda beträffar ha visserligen dessa sin försörjning av det allmänna under sin vistelse i blindskolan. Trots detta anse vi det föga motiverat att hänföra dem till undantagen. I regel lämna de skolan vid 18 års ålder och måste då börja sin försörjning som bortsbindare, korgmakare, väverskor, stickerskor och dylikt. De erhålla visserligen material och verktyg av staten, men de

sakna i allmänhet startkapital och måste oftast upplåna sådant. Därest de i likhet med övriga blinda erhöle blindhetsersättning, skulle detta kunna uppsparas för deras räkning och bli ett gott startkapital när de efter slutad undervisning måste sörja för sig själva.

Motiveringen för att de som blivit blinda efter 60 år undantogs, då förordningen om blindhetsersättning infördes, var det statsfinansiella läget. Departementschefen anförde vid detta tillfälle, att hänsyn måste tagas till de betydande utgifter som åsamkats statsverket genom ersättningens införande enligt 1933 års lag. Vi förmena, att dylika skäl överhuvud taget äro oförsvarliga då det gäller socialpolitiska åtgärder. Än mer är detta fallet då det träffar människor, som råkat i den olyckliga belägenheten att sakna synförmåga. Det rådde också starkt delade meningar om här berörda undantagsbestämmelse vid förordningens tillkomst. De blindas förening Hoppet i Göteborg hemställde sålunda, att den föreslagna åldersgränsen slopades eller att den åtminstone fastställdes till 65 eller 67 år. Denna uppfattning delas säkerligen av alla som ha förståelse för dem som på alderdomen förlora synförmågan. Vi för vår del anse, att gränsen bör sättas vid 67 år, då rätt till folkpension inträder.

Av alla lyten är väl blindhet det svåraste som kan drabba en människa. Detta oavsett hur densamma har erhållits. Om exempelvis genom oförsiktighet vid sprängningsarbete olyckan haft till följd förminskad synförmåga eller blindhet, bör vederbörande ej ytterligare få detta straff skärpt genom att ej erhålla blindhetsersättning. För övrigt är det väl knappast antagligt att någon för att erhålla den relativt knappa blindhetsersättningen avsiktligt inträder i de blindas skara. Vi anse därför att de stycken i lagen om blindhetsersättning som avser person, som i en eller annan form genom eget förvållande anses ha ådragit sig blindhet, måtte utgå.

Folkpensionärerna ha genom riksdagens beslut om provisorisk höjning av tilläggs pensionerna vunnit någon förbättring av sin levnadsstandard. De blinda äro i behov av en liknande förbättring. En sådan kan åstadkommas för så relativt ringa kostnader, att icke ens statsfinansiella betänkligheter borde kunna åberopas mot dess genomförande.

Med hänsyn till vad ovan anförts vilja undertecknade hemställa,

att riksdagen måtte besluta godkännna nedanstående ändringar i förordningen om blindhetsersättning:

1 §. Den som — — — blindhetsersättning. Ersättningen utgår med ett belopp av sexhundrafemtio kronor för år räknat.

2 §. Från rätt — — — undantagna:

- a) utländsk medborgare — — — riket;
- b) den som — — — år;
- c) den som blivit blind efter fyllda sextiosju år;
- d) den som — — — i 5 § sägs;
- e) den som — — — alkoholmissbruk;
- f) den som — — — eller skyddshem;
- g) den som — — — fattigvårdsanstalt;

h) den som — — — statens bekostnad;

i) den som — — — honom utgå.

Från rätt — — — uteslutas:

a) punkten utgår.

b) den som — — — dylik ersättning.

Stockholm i januari 1945.

S. Rönn-Christiansson.

Gunnar Adolfsson.

Helmer Holmberg.

Set Persson.
